

Щ Сили
територіальної
оборони

№ 38/14 БЕРЕЗНЯ 2024

СПЕРОТИВ

ЧАСОПИС СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЗСУ

14 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ДОБРОВОЛЬЦЯ

17 БЕРЕЗНЯ ДЕНЬ МОБІЛІЗАЦІЙНОГО ПРАЦІВНИКА

У НОМЕРІ:

ВЧИТЬСЯ НА ПОМИЛКАХ ВОРОГА

...він прийняв рішення втекти. Потім отримав поранення ніг і передньої частини тіла, а поряд нікого не було. Тож шансів врятуватись не було, бо дотягнутися до аптечки було просто неможливо. Так, він міг би спробувати зняти плитоноску і отримати доступ до аптечки, але це все час і сили.

Детально на ст. 2.

ВИ МОЖЕТЕ ЇХ ЗНАТИ

Лейтенант Наталія Кучинська влітку 2022 року виявила інформацію міністерства оборони російської федерації, яка стосувалася розміщення підрозділів територіальної оборони у Харкові.

Детально на ст. 3.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ СИЛ ТРО

ЩОБ ОТРИМАТИ КОНСУЛЬТАЦІЮ,
ТЕЛЕФОНУВАТИ МОЖНА ЩОДНЯ
З 8:00 ДО 20:00 ЗА НОМЕРОМ
0 800 507 028

ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ

Які соціальні гарантії мають військовослужбовці? Яке грошове забезпечення? Які виплати може отримати сім'я захисника чи захисниці?

Важлива інформація для військовослужбовців та їхніх сімей зібрана на одному вебресурсі.

Тут знаходяться нормативно-правові акти, які стосуються соціального забезпечення та підтримки військових та членів їхніх сімей, є відповіді на найпоширеніші запитання. Також можна скористатися калькулятором, який розраховує грошове забезпечення за основними видами виплат військовослужбовцям.

Вебсайт для військовослужбовців та членів їхніх сімей був розроблений Департаментом соціального забезпечення Міністерства оборони України та Головним управлінням соціальної підтримки.

Посилання
на вебресурс
за QR-кодом.

ПРИСУТНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ДРОНІВ НАВІНОЄ НА ВОРОГА СТРАХ

Олексій Орел в перші дні широкомасштабного вторгнення пішов добровольцем до львівської тероборони та при першій нагоді відправився воювати на схід. Там потрапив до луганської бригади ТРО, з якою почав бойовий шлях. Уже в перші місяці Орел побачив ефективність застосування дронів і вирішив опановувати БПЛА. А невдовзі став командиром роти безпілотних авіаційних комплексів.

Про те, як формувалася рота, як відбирали бійців, чому його підлеглі 18-річні хлопці та дівчата рвуться в бій, про важкі будні пілотів і як дрони змінюють війну — читайте далі.

БІЗНЕСМЕН ІДЕ НА ВІЙНУ

24 лютого 2022 року Олексій з жахом прокинувся ще до 4-ї ранку. Наснилося, що ріже людей, наче свиней. Далі заснути вже не міг. А щойно взявся за телефон, його почали завалювати повідомленнями про початок широкомасштабного вторгнення.

О 7-й ранку Олексій спробував вихити на роботу. Усі вулиці Львова, де та той час мешкав чоловік, були вже заблоковані по-

током машин. Він повернувся додому, дав відбій своїм працівникам, взяв ровер і попрямував до військомату.

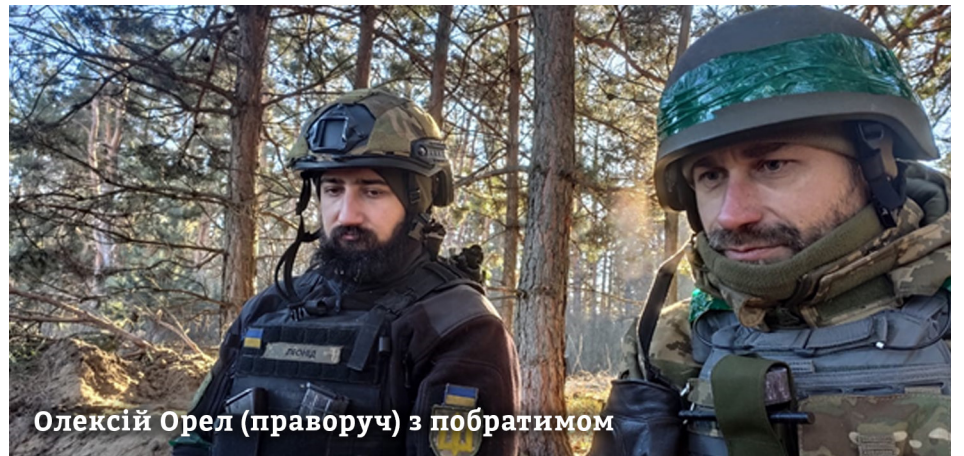
«Два дні я провів у чергах до військомату. Спочатку брали резервистів. На другий день мене записали, сказали, що обов'язково заберуть. Але наступного дня зателефонували та спитали, чи можу я віддати свій транспортний засіб», — згадує перші дні Орел.

Свій бусик Renault Master він сам перегнав у військову частину. Того ж дня його нарешті зарахували до лав львівської тероборони — записали кухарем.

«Я взагалі до кухні відношення ніякого не маю. Просто не було вільних місць, тому мене так і записали. Я собі на той час подумав, що яка різниця, ким записали. У будь-якому разі, ти десь станеш у пригоді», — згадує Орел свою першу формальну посаду у війську.

Доки чоловік освоювався у війську, його рідне місто Ізюм потрапило під окупацію. Там залишалися мама та молодша сестра.

«Інформація про окупацію Ізюма теж емоційно сильно вплинула на мене. Це знову про те, що хтось відбирає твоє, щось рідне», — каже Олексій.

Олексій Орел (праворуч) з побратимом

ПЕРШІ БОЙОВІ

На початку квітня 2022-го Орел зголосився їхати на схід. Там став стрільцем луганської тероборони. Його перший бойовий вихід був у місто Привілля.

«У першу ж ніч ворог нас зустрів обстрілом з „Граду“. Били саме по місцю нашого базування. Відчував реальний страх. А наступного дня ми вийшли на лінію, яку мали тримати», — згадує своє бойове хрещення Олексій.

Підрозділ Орла регулярно обстрілювали артою. У якийсь момент на іншому березі Сіверського Дінця з'явився ворожий снайпер.

«Одного нашого врятував пес. Він став перед хлопцем і спіймав його кулю. До цього я не курих більш як 15 років. А в той день закурих. Перші втрати було дуже важко сприймати», — розповідає Орел.

Перший бойовий вихід на Луганщину для його підрозділу тривав 72 доби. В останній день артобстріл тривав півтори години безперервно. Тоді Олексій отримав контузію. Коли луганську тероборону вивели на відновлення, Орел вирішив навчатися керувати БПЛА.

«Ще в Привіллі до мене підійшов наш боєць і каже: „А навчи мене літати на дроні“. Я відповів, що я ще сам не вмю. І запропонував разом вчитися. Починали ми методом „тику“. Ми тоді ще не знали, що таке анонізований БПЛА, що дрон може „світитися“ для ворога. То раз вилетіли так, що після посадки нас почали обстрілювати мінами», — згадує Орел, як починав «літати».

У кінці літа 2022-го луганських тероборонівців прирядили до 25 повітрянодесантної бригади, готувався контрнаступ на Харківщині.

«Нас долучили до групи аеророзвідки десантників. Спочатку вони нас так зверхньо сприйняли, типу ми ДШВ, а тут якийсь ТРО приїхало. Але за тиждень уже почали ставитися до нас як до рівноцінних. Ми показали якісь елементарні для нас, цивільних, речі, а вони показали бойові моменти. І ось такий дует дав дуже позитивний результат. Зрештою цей контрнаступ став для нас ніби екзаменом у доросле життя», — згадує Орел співпрацю з десантниками.

Після вдалої операції десантників відправили на відновлення, тероборона сама лишилася відбивати ворожі атаки.

«За два тижні я зустрів начарта з 25-ї, і він сказав: „Знаєш, Олексію, я найбільше боявся, що от наступає вечір, і мені зараз зателефонують і повідомлять, що треба збиратися, бо тероборону прорвали. Дякую, що дали нам два з половиною тижні спокійно від-

почити“. По радіоперехопленнях ми теж дізналися, що ворог не міг повірити, що то тероборона так тримається. Вони думали, що зайшли якісь спецпризначенці, бо ми щодня відбивали штурми», — розповідає Орел.

ФОРМУВАННЯ РУБПАК

Невдовзі Орел отримав погони молодшого лейтенанта й очолив роту ударних безпілотних авіаційних комплексів. До служби став залучати цивільних. Рекрутинг почали зі знайомих, вели їх на всіх етапах мобілізації. Прийомили до них і 18-річні хлопці та дівчата.

Майже всіх вчили літати з нуля. Для цього організували власну навчальну базу з технікою (квадрокоптери, комп'ютери, FPV-симулятор, Старлінк). Далі відправляли в навчальні центри, щоб пілоти отримували відповідні сертифікати та військово-облікову спеціальність. Загалом у формуванні роти офіцера допоміг досвід організації бізнесу.

Орел зауважує, що аеророзвідка занадто розпіарена, у багатьох складається враження, що служити пілотом — це класно і легко. Олексій попереджає: така оцінка хибна.

«Воно так здається, що класно аеророзвідником бути, ніби така робота легенька, сидіти десь і керувати якимось дрончиком. Насправді це не так просто. Відпрацювавши цілу добу, ти приїжджаєш на місце розташування з одним бажанням — відпочити. І фізично відпочити, бо ти постігано в броніку, і дати відпочити очам, бо вони в тебе цілий день були в напруженні», — пояснює командир РУБПАК.

Ефективність пілотів БПЛА проявляється не лише в знищенні ворожій техніці, а й у зміні поведінки ворога, пояснює Орел. Після появи аеророзвідників на одній ділянці фронту росіяни швидко змінили тактику: танки вже не виїжджали на передові позиції, автівки з боеприпасами та продуктами намагалися якнайшвидше розвантажуватися і повертатися в тил, а піхота — уникати появи на відкритій території. Тобто сама присутність українських дронів навіює на ворога страх.

«Війна переходить у площину технологій. Хто володіє технологіями, той володіє світом. За цим майбутнє. Фактично ми вже бачимо часткову війну роботів. Колись будуть воювати не люди, а машини. Поки до цього ще далеко, але з початку 2022-го ми бачимо великий прогрес у цьому напрямку. Наступний етап — використання штучного інтелекту для самонаведення на цілі», — розмірковує командир.

СТАРТУВАВ ПРОЄКТ, ЯКИЙ ДАЄ МОЖЛИВІСТЬ ОБОРОНЦЯМ УКРАЇНИ ПОБАЧИТИСЯ З РІДНИМИ

Проект «Побачити» від ТРО Медіа дає можливість нашим захисникам та захисницям з Сил територіальної оборони ЗСУ не лише побачитись з рідними після довгої розлуки, а й стати героєм одного з наступних випусків.

Подивитись пілотний випуск ви можете за QR-кодом.

ЯК ОСКАРЖИТИ ВИСНОВОК ВЛК. ПОКРОКОВА ІНСТРУКЦІЯ

У Міністерстві оборони України розповіли, як військовослужбовці можуть оскаржити висновок Військово-лікарської комісії (ВЛК).

Отже, якщо у постанові Військово-лікарської комісії (ВЛК) ступінь тяжкості поранення (травми), на вашу думку, зазначено неправильно — оскаржити такий висновок можна за алгоритмом:

1. Написати письмове звернення до командира частини щодо розгляду питання про зміну ступеня тяжкості травми
2. Командир скеровує бійця на лікарсько-експертну комісію (ЛКК)
3. ЛКК ухвалює рішення

У разі втрати працездатності понад 60 днів — будь-яка травма вважається тяжкою.

Встановлення ступеня тяжкості травм не належить до повноважень штатних та позаштатних ВЛК.

Ознайомитись з переліком травм, які можна вважати тяжкими, ви можете за QR-кодом

ВЧІТЬСЯ НА ПОМИЛКАХ ВОРОГА!

По можливості вчіться на помилках ворога. Що вчить нас це фото і цей хороший росіянин? Що аптечка на спині — не дуже хороша ідея. Чому? Бо ти нею не скористаєшся. І товариш тобі її не допоможе зняти. Чому? Тому що ситуації бувають різні. Одну з таких і розберемо, тим більше є приклад.

Це типова аптечка, яких в армії повно, і у ворожій також. Її можна швидко зняти з броні/РПС, бо тримається на фастексі і на липучці. Просто відщолкнути, потягнути і вона в тебе в руках. Зручно використовувати все, що всередині. Але, звісно ж, якщо ти можеш до неї дотягнутися.

Ймовірно, цей вже хороший росіянин розраховував, що в будь-який момент її допоможе зняти його товариш, бо він виконує задачі в складі групи з 5-6 в/с (які, до речі, всі теж вже хороші). Але ситуація склалась така, що всі його товариші були вже 200 або 300.

Він прийняв рішення втекти. Потім отримав поранення ніг і передньої частини тіла, а поряд нікого не було. Тож шансів врятуватись не було, бо дотягнутися до аптечки було просто неможливо. Так, він міг би спробувати зняти плитоноску і отримати доступ до аптечки, але це все час і сили.

Часу в нього не було. Та й схоже що сил знімати плитоноску також. Ми цим скористались, тож результат закономірний.

Вчіться на помилках ворога, а не на своїх!

Військовослужбовець ЗСУ Ігор Горський

ВІДБУВСЯ ПЕРШИЙ ВИПУСК КУРСУ ПІДГОТОВКИ ПІЛОТІВ БПЛА

Раді вітати випускників першого курсу фахової підготовки пілотів безпілотних авіаційних комплексів Сил ТРО.

Це були насичені тижні — масив теоретичних знань, практичні вильоти, виконання місій та екзаменів. Але військово-службовці показали себе на найвищому рівні. З нагоди випуску до слухачів звернувся начальник 150 навчального центру, підполковник Володимир Полтавець:

«Ви стали фахівцями, які зараз потрібні на фронті. Продовжуйте навчатися, працювати на захист Батьківщини. Ворог не зупиняється, і зараз важливо дати йому відсіч. Ви ті, хто наближає перемогу.»

Військовослужбовці кажуть, навчання у центрі вимагає хороших знань математики, авіоники та аеродинаміки. Найлегше на курсі багатом давалося керування дроном. А от найскладніше, це тримати в голові усю інформацію, яка потрібна для виконання завдання.

«Просто підняти дрон і політати — не проблема. А коли в тебе є завдання, де тобі потрібно розрахувати відстань, час, врахувати погодні умови, вдаватися

до дій, які допоможуть оминати РЕБ — це вже задача із зірочкою. Але ми впоралися і далі будемо відшліфовувати все на бойових позиціях», — розповідає слухач курсу, солдат «Друїд».

Ми бажаємо нашим випускникам успіху під час виконання бойових завдань і не втрачати свої «пташки». А всім іншим нагадуємо: якщо ви хочете приєднатися до «Крилатого Ескадрону», програми підготовки екіпажів БПЛА для підрозділів Сил територіальної оборони ЗСУ, можете заповнити анкету за цим посиланням:

ТРЕБА ПІДТРИМУВАТИ І ВДОСКОНАЛЮВАТИ НАБУТІ ЗНАННЯ

Інструктор, молодший сержант Артем «Санта» поділився з нами кількома порадами, як військовослужбовці можуть покращити набуті на підготовчих курсах знання.

По-перше, існують цивільні курси. Якщо ж можливість попроситись у командира відвідати такі курси — зробіть це. Або ж відвідуйте їх періодично під час своїх увільнень. Якщо, знов ж таки, є така можливість.

Є організовані навчання різних благодійних фондів, до прикладу, для бойових медиків. Наприклад, благодійний фонд «Солом'янські котики» приїжджають прямо у підрозділ і навчають особовий склад. Є також ініціативні групи, до яких можна також записуватися на навчання. Тобто, є варіанти.

Ще варіант для особистого розвитку — безпосередньо самостійно знаходити інформацію, літературу, відео і тому подібне. Вивчати їх. Вони є у відкритих

джерелах. Це все також можна підчитувати і розвиватися.

ЗАВЖДИ Є КУДИ РОСТИ

Ніколи не можна зупинитись на досягнутому. Треба постійно оновлювати свої знання або шукати щось нове. Немає межі досконалості. Ніколи людина не досягне ідеалу в своїх навичках або вміннях. Плюс, навички і вміння з часом втрачаються.

Тому періодично треба певні моменти повторювати та відпрацювати.

ПІСЛЯ НАВЧАНЬ ОДРАЗУ НА БОЙОВІ

Якщо ви після навчання поїхали у зону бойових дій, то тут вже дещо складніше, бо дуже мало, перш за все, вільного часу. Тут вже інші для бійців є моменти і турботи. Проте є просто звичайні вправи. Наприклад, холостіння зброї (холосте тренування), якщо військовослужбовці знаходяться не безпосередньо в зоні проведення бойових дій, а десь за три кілометри. В такому разі можна просто холостити.

Або якщо є вільний час, коли вас відводять на відпочинок, взяти якусь спеціалізовану літературу, наприклад, по технічним характеристикам тієї чи іншої зброї тощо.

ЧИ ЧЕКАТИ НАМ ЛЕГІОНЕРІВ? УКРАЇНА-ЄВРОПА
ВІД ПАРТНЕРСТВА ДО ВІЙСЬКОВОГО СОЮЗУПрезидент Франції
Емманюель Макрон

«Не виключено, що до України можуть бути направлені війська». Таку заяву зробив французький президент Емманюель Макрон під час зустрічі із лідерами близько 30 держав. Подія була присвячена необхідності нарощування підтримки України боеприпасами. Ба більше, французький лідер запропонував створити коаліцію далекобійної зброї. Мова саме про ракети. Водночас Макрон вжив досить цікаву фразу: «ракети, які можуть стратегічно змінювати ситуацію».

Розмірковуючи про те, як ракети можуть змінити ситуацію саме стратегічно, на думку приходиться лише одне — дозволити наносити удари тими ж таки ракетами по військових об'єктах на території росії. А це вже певний крок уперед, принаймні в риториці наших французьких партнерів.

Французький президент каже про те, що це має створити стратегічну дилему для росії. Що під цим розуміти?

Макрон зробив свою заяву напередодні щорічного звернення російського диктатора до Федеральних зборів росії. Таким чином путін змусили не спати всю ніч перед цим посланням. Той був змушений переписувати в екстремому порядку все. путін готував би промову у своєму стилі: в черговий раз розказував би про ядерну зброю, загрози, страхав усіх, закликав би зменшувати підтримку України або взагалі припинити її.

Франція ж пішла на ескалацію і дала превентивну відповідь на ці закиди. Макрон зробив крок на випередження, тож ці погрози путіна не здавалися вже настільки загрозливими, як розраховували у Москві.

Крім того, Макрон запустив процес обговорення теми залучення військ у російсько-українській війні і у інших державах. Французький президент почав обговорення того, що це взагалі можливо, це не є табу. І це дуже важливо. Це дійсно стратегічна дилема для росії

Це змусило російських пропагандистів на своїх інформаційних «помийках» розповідати, як французи за це заплачуть і інші нісенітниця. А мова, нагадаю, про ядерну державу, велику європейську країну — Францію, якій погрожує росія. До речі путін думає, що він єдиний, хто намагається вправлятися в історизмі, маніпулюючи та спотворюючи історичні факти. Але в Європі вивчають історію набагато краще і дуже добре пам'ятають, що Франція та Британія зробили в 50-х роках XIX століття потопивши Чорноморський флот тодішньої російської імперії і вигравши битву за Севастополь.

Голова генерального штабу
армії Нідерландів
Онно Ейхельсгей

Але чи доречні такі аналогії із реаліями сьогодення? Думаю, що так, тому що як сказав голова генерального штабу армії Нідерландів Онно Ейхельсгей: «Нічого виключати не можна».

Сухопутні війська країн Європи на території України можуть виконувати різні функції та завдання, тим самим не порушуючи норми міжнародного права. Приплив добровольців до Інтернаціонального легіону територіальної оборони України, який входить до складу Збройних сил України, також може проходити абсолютно легально. Безліч завдань, починаючи від гуманітарних, закінчуючи розмінуванням територій, можуть виконуватися солдатами армій європейських країн. Наприклад, уявімо собі, що іноземні контингенти військових можуть виконувати певні завдання із прикриття та охорони військових об'єктів в тилу. Це дало б змогу вивільнити наші окремі підрозділи та застосовувати їх для виконання завдань на інших напрямках.

Головнокомандувач
ВПС Німеччини
генерал НАТО Інго Герхартц

Я б не виключав різні сценарії. Хіба можуть іноземцям заборонити приїхати до нас і підписати контракт зі Збройними силами України? Тим самим вони не будуть порушувати норми міжнародного права. А росія порушує.

Нехай росія доводить, що присутність людей, які допомагають Україні, — це пряме іноземне втручання. У Конституції України не заборонено допускати іноземний контингент для виконання певних завдань — служби в тилу, гуманітарних місій, тилових функцій, розмінування тощо. Різні формули можливі.

Поява військ різних країн НАТО буде означати, що це більша територія України буде захищена.

Є розуміння ситуації, що вже замало говорити про надання Україні різних систем озброєння. Час піднімати питання про оформлення військової коаліції союзників, а не

просто партнерів, для можливої участі та підтримки України в бойових діях, зокрема проти агресора. Додам, що коли мова йде про іноземні військові контингенти в тій чи іншій формі, то це не обов'язково означає, що потрібна згода всіх членів НАТО. Операції із залученням військ в Афганістані, Іраку, Лівії залучили різні країни Північно-атлантичного Альянсу без згоди усіх членів НАТО.

Однак, на жаль, не всім до вподоби ідея Франції. Позитивно висловились або не заперечували Велика Британія, Нідерланди, Литва, Естонія. А от, наприклад Німеччина, та й багато інших, не підтримали вказану ідею. Канцлер ФРН Олаф Шольц неодноразово встиг зазначити, що він проти втягування його країни у війну з росією. Ця позиція Німеччини торкнулася й небажання надати Україні далекобійні ракети «Таурус».

Дається взнаки певний острах перед росією, постійні заяви про ескалацію тощо. Водночас у п'ятницю, 1 березня, російська пропагандистка Маргарита Сімоньян опублікувала перехоплення, надане «людьми в погонах» Це запис на 38 хвилини, знятий із віртуальної телеконференції. На ній командувач німецьких ВПС (Люфтваффе) Інго Герхартц, начальник відділу операцій та навчань Франк Грефе, а також співробітники центру повітряних операцій космічного командування обговорюють поставки та застосування крилатих ракет «Таурус» в Україні. Серед іншого, на записі говорять про спроможності цих ракет, скільки їх потрібно для того, аби знищити «кримський міст» тощо.

Після витоку з детальним обговоренням атак, російські офіційні особи виступили з нападами на Німеччину та пригрозили відплатою, якщо вона стане «учасником воєнних дій». І це, як мінімум, насторожує, оскільки Олаф Шольц продовжує побоюватися рф.

Дуже сумнівно, що позитивне для нас рішення буде прийняте. Найімовірніше, його буде відкладено на зна-

чний термін. Подивимось, як це вплине на політику Німеччини. Гадаю, далеко не всі задоволені, що Німеччина зволікала з цим рішенням.

Втім, окремі країни Європи демонструють готовність зробити ще один крок назустріч Україні — від статусу партнера перейти до статусу повноцінного військового союз. І це точно позитивна ознака.

Олександр Мусієнко,
керівник Центру
військово-правових досліджень

ВИ МОЖЕТЕ ЇХ ЗНАТИ

НАТАЛІЯ КУЧИНСЬКА
ЛЕЙТЕНАНТ
ОФІЦЕР ГРУПИ КОМУНІКАЦІЙ

Лейтенант Наталія Кучинська влітку 2022 року виявила інформацію міністерства оборони російської федерації, яка стосувалася розміщення підрозділів територіальної оборони у Харкові. Ця інформація точно вказувала на місцезнаходження одного з підрозділів штабу бригади. Зважаючи на ризик обстрілів міста, командування бригади негайно вирішило про евакуацію цього підрозділу.

Завдяки своєчасним діям лейтенанта Кучинської вдалося врятувати життя багатьох військовослужбовців і дозволити їм продовжити виконання бойових завдань. За свій внесок вона була нагороджена почесним нагрудним знаком Головнокомандувача Збройних Сил України «Сталевий хрест».

ОЛЕГ СЕСМІЙ
КАПІТАН
КОМАНДИР МІНОМЕТНОЇ БАТАРЕЇ

Капітан Сесмій навесні 2022 року відіграв ключову роль у стримуванні російської агресії на території Донецької та Харківської областей. Він командував мінометною батареєю, яка успішно виконувала бойові завдання в населених пунктах Краснопілля, Довгеньке, Мазанівка.

Під час артилерійського обстрілу, Олег отримав важке поранення, але продовжив командувати своїм підрозділом, забезпечуючи ефективне нанесення удару по ворожих силах і зупинивши їхній наступ.

За свою відвагу, професіоналізм і величезний внесок у захист України, капітан Сесмій був удостоєний державною нагородою України — Орденем «За мужність» III ступеню.

АНЕКДОТИ

- Ви військові?
- Ні.
- Цивільні?
- Так точно!

***

Ніщо так не мотивує рити глибше як ствольна артилерія.

***

Чого комбат не знав, то сержант все порішав.

***

- А ви антидронщики?
- Так
- А скажіть щось на антидронівському
- Ми думали то ворожий...

***

Кукуха не БПЛА, спуфлять не спіймаєш.

***

З ким попало посадки не штурмують, це особисте!

***

Треба знати не мову ворога, а відстань до нього, дирекційний кут і метео.

Замполіт:

— Опитування анонімне. У верхньому правому кутку пишемо прізвище, звання та посаду.

***

Таке відчуття, що мою білу смугу в житті хтось зніхав.

***

Кохве в постель — це коли побратим в темряві іде на пост, за щось чіпляється і розливає каву на спальник, в якому ти спиш, а потім падає зверху у броні і з автоматом.

***

Загадав на Новий рік, щоб вся русня здохла, а потім зрозумів, що косити її треба буде самотужки.

***

— Записуйте дітей на секцію боротьби

— Греко-римської чи вільної?

— Радіо-електронної.

***

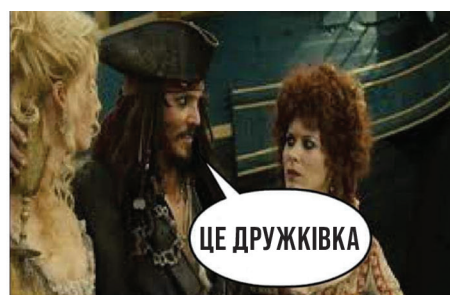
Вільно розмовляю трьома мовами: іронія, сарказм, ненормативна лексика.

***

— Чого такий похмурий?

— А шо, трапилося щось хороше, а мені не доповіли?

МЕМАРНЯ

ШКІДЛИВІ ПОРАДИ АБО ІНСТРУКЦІЯ НЕДОЛУГОГО КОМАНДИРА.

1. СПЕЦІАЛІСТИ.

До тебе відправили людей з певними вояками і досвідом? — не став їх на посади за спеціальностями. Медика зроби гранатометником, снайпера — санітаром, сапера відправ на кухню. Ти ж читав про зону комфорту? — от хай виходять з неї. Війна — добрий привід навчатись нового.

2. ОСОБОВИЙ СКЛАД.

До тебе прийшли люди в складі групи, що пройшла бойове злагодження і має досвід спільної роботи в бойових діях? — Прекрасно! Тепер розкидай їх по різних підрозділах, бажано так, щоб вони попали в різні відділення по одному.

Якщо до тебе втрапила пара снайперів (саперів, медиків) просто друзів (подружок) чи закоханих — розкидай їх максимально. Повір, вони вигадують з десятком нових способів вбивства і навчатись краще стріляти (якщо повісять на мішень твоє фото).

3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Тобі дали обмундирування? — атлічно — найкраще рішення: видавати його в дощ, вночі і всім одразу, бо на завтра ти запланував смотр.

Волонтерські машини, аптечки, мотороли і коптери вимагай здати на склад частини.

На бойових в останню чергу думай про підвоз, особливо води і БК, бо то війна, а не санаторій.

4. НАВЧАННЯ.

Вони хочуть вчитись? Готові працювати? — супер. Задовбай людей набиванням магазинів на швидкість. Звісно може бути всяке, але в умовах війни артилерії ці навички будуть максимально безкорисними в реальному бою. Більш безкорисна лише стройова підготовка.

5. ВІДПОЧИНОК.

Немає роботи — знайди. Нікого не пускай у відпустки. Якщо пустив — відкликай. Бажано наступного дня. Немає необхідності? Тим більше відкликай.

6. БОЙОВІ.

Вой, як в першу світову. Вважай солдата тупим. Не повідомляй особовому складу ніяких цілей і задач підрозділу. Не показуй позиції ні суміжників, ні ворога. Карта секретна. Не розповідай про те яким озброєнням та технологіями володіє ворог. Пам'ятай — солдат тупий, особливо, якщо він розумніший за тебе. Доклади зусиль, щоб в підрозділі не було горизонтального зв'язку. Твоїх циркулярів достатньо.

По рації частіше вимагай доповідей, навіть, якщо це непотрібно. Сам на позиціях не з'являйся.

7. СТРОЙОВА.

Ніколи не рееструй рапорти. Взагалі зроби так, щоб подати рапорт було максимально складно. Якщо подали — не реагуй.

8. ЛІДЕРСТВО.

Поменше з'являйся перед бійцями. Вони мають знати, що вони тобі не ровні. В тебе важливі секретні задачі, а вони шаряться. Навіть коли копають під обстрілами.

Ніколи не пояснюй свої рішення — ти ж не маєш звітувати перед нижчими.

9. ТЕХНОЛОГІЇ.

Ігноруй технології. Солдатам вони не потрібні. В них є лопата і автомат, навіть, якщо це розвідники.

Ці нехитрі совкові поради точно допоможуть тобі стати жадливим командиром, максимально збільшити втрати підрозділу і здобути чисту, незаплену ненависть особового складу.

(с) Ірина Полин, військовослужбовиця ЗСУ

СПРОТИВ

ЧАСОПИС КОМАНДУВАННЯ
СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ЗСУ

ПОШИРЮЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

Головний редактор:
Денис Вергун
Відповідальний за випуск:
Олекса Дмитрашківський
Відповідальний за логістику:
Валентин Калашник
Верстка та дизайн:
Євген Павлович

Телефон гарячої лінії:
0 800 507 028

E-mail для запитів:
to_info@post.mil.gov.ua

Телефон редакції:
093 521 90 89

ЗАВІТАЙТЕ
НА НАШ
САЙТ

TRO.MIL.GOV.UA